

Filologicko-areálová studia

Oborová komise

Členové

- prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc. (*předseda*)

Interní členové

- prof. PhDr. Josef Dohnal, CSc.
- prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.
- doc. PhDr. Jiří Gazda, CSc.
- prof. PhDr. Jan Holzer, Ph.D.
- Mgr. Pavel Krejčí, Ph.D.
- prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.
- doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D.

Externí členové

- prof. PhDr. Natalia Korina, CSc. (Univerzita Konstantína Filozofa v Nitře)
- doc. dott. Giuseppe Maiello, Ph.D.
- prof. PhDr. Oldřich Richterek, CSc. (Univerzita Hradec Králové)

Předsedové zkušební komise pro doktorské zkoušky:

- prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.
- doc. PhDr. Jiří Gazda, CSc.

Předsedové komise pro obhajoby doktorských disertací:

- prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.
- doc. PhDr. Jiří Gazda, CSc.

Školitelé:

- prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.
- doc. PhDr. Jiří Gazda, CSc.
- prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.
- prof. PhDr. Jan Holzer, Ph.D. (FSS MU)
- prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M. (FSS MU)
- Mgr. Pavel Krejčí, Ph.D.
- doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D.
- prof. PhDr. Natalia Korina, CSc.
- doc. dott. Giuseppe Maiello, Ph.D.
- prof. PhDr. Oldřich Richterek, CSc.

Forma studia : prezenční i kombinované

Školící pracoviště:

Ústav slavistiky, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity.

Charakteristika pracoviště:

Ústav slavistiky FF MU se skládá z paleoslovenistického semináře, ze semináře východoslovanských jazyků (tj. rusistiky a ukrajinistiky), východoslovanských literatur, západoslovanských jazyků a literatur (tj. polonistiky a slovakistiky) a ze semináře jihoslovanských jazyků a literatur, v jehož rámci se realizuje v různých ročnících a v libovolných kombinacích studium bulharistiky, kroatistiky, makedonistiky, serbistiky a slovenistiky.

Vědecké zaměření Ústavu slavistiky je dáno na jedné straně tradicí, která se budovala v podstatě od založení Masarykovy univerzity, jednak novými metodologickými trendy a mezinárodní vědeckou spoluprací.

Cíle studia:

Představa tohoto oboru vychází z potřeby vědeckého studia, které propojuje různé oblasti na základě areálového principu a srovnávací typologie textů. Hlavním cílem projektu je vytvořit styčný obor v důsledku vzájemného propojení sociálních a filologických věd na bázi studia areálů, v nichž se spojují sociálněvědní hlediska (např. historické, politologické aj.) s hledisky jazykovými, literárními a obecně kulturními, a na základě srovnávací typologie uměleckých, publicistických a odborných textů, který by propojoval filologické a sociální vědy a jejichž průnik by umožnil nové pohledy jak na jazyk a literaturu, tak na jednotlivé sociální vědy. Slavistika a slovanská filologie jsou typicky areálovým oborem (smíšené slovansko-slovanské areál střední a východní Evropy a Balkánu) a jeho problematika tvoří obsahové jádro oboru s pozadím dalších evropským jazykovým a kulturně politickým areálům.

Výběr rámcových tematických okruhů disertačních prací:

- Areálová komparatistika: tradice a současnost.
- Současné sociálněvědní texty z hlediska žánrové typologie: typy, variace, transformace, tematicko-morfologické souvislosti, místo v žánrovém systému.
- Areál střední Evropy z hlediska sociálních a filologických věd.
- Žánrová podstata současné masmediální komunikace.
- Žánrová stavba slovanských literatur ve srovnávacím, diachronním a synchronním průřezu.
- Literární žánry a společnost: proměny struktury žánrové systematiky na zvoleném materiálu.
- Kořeny žánrové typologie: prostupování filologických a sociálních věd včera a dnes.
- Lexikálně stylistické proměny a jejich působení na strukturu žánru věcné a krásné literatury.
- Jazyk a společnost: proměny jazyka a areál na přelomu 20. a 21. století.
- Vývoj jazyka ve společenských souvislostech.
- Kultura národnostních menšin.

- Problémy cenzury v autoritářské a totalitní společnosti.
- Problém jazykové a kulturní integrace východoslovanské a jihoslovanské imigrace ve střední Evropě.
- Areálová studia a jejich metodologické typy.
- Jazykové a textové problémy současné politologie.
- Jazykový a textový profil politika: diachronie a synchronie.
- Jazyk a styl současných politických projevů: diachronie a synchronie.
- Jazyk a styl médií: srovnání 90. let 20. století a 10. let 21. století.
- Proměny žánrového systému literatury (1989-2013) na slovanském materiálu.
- Využívání kulturních a náboženských tradic v současném ideologickém diskursu.
- Využívání kulturních a náboženských tradic v nacionalizaci nových států po roce 1991.

Základní formou doktorského studia oboru Filologicko-areálová studia, zajišťovaného Ústavem slavistiky FF MU ve spolupráci s dalšími odbornými pracovišti FF a FSS MU, je samostatná systematická příprava na tvůrčí vědeckou a odbornou práci v oboru pod individuálním vedením pověřeného školitele.

Výuka doktorandů se realizuje v rámci metodologické přípravy, odborné přípravy a jazykové přípravy.

Obecně metodologická příprava je částečně společná pro studenty všech doktorských studijních programů, realizovaných na FF MU, a organizuje ji Katedra filosofie FF MU, částečně je zajišťována mateřským oborem.

Odborná obecně teoretická příprava se realizuje v rámci povinných a volitelných kurzů, zaměřených na problematiku areálově pojímané lingvistiky a literární vědy, obecné a srovnávací genologie, sociálních a masmediálních studií.

Jazyková příprava spočívá ve splnění požadavků na dosažení předepsané jazykové kompetence v dalším světovém jazyce.

Stěžejní náplní studia je samostatná řízená **příprava disertační práce** pod individuálním vedením pověřeného školitele.

Kromě studijních povinností studijní plán oboru předepisuje splnění dalších podmínek, jako je vystoupení na konferenci nebo publikace odborné stati, případně podíl na výuce na školitelském pracovišti.

Realizace a kontrola studia probíhá na základě kreditního systému.

Během studia je student povinen získat nejméně 240 kreditů, z toho:

20 kr. za předměty metodologického základu
nejméně 4 kr. za prokázanou jazykovou kompetenci v dalším světovém jazyce (A, F, N, Š)
40 kr. z povinných oborových předmětů
nejméně 10 kr. z volitelných teoretických kurzů
20 kr. za semestrální zahraniční stáž (povinné pro prezenční studium)
nejméně 110 kr. za předměty zaměřené na přípravu disertace a za odevzdání disertace
nejméně 40 kr. za publikace a účast na konferencích

1. Metodologický základ

Povinné předměty

Kód	Předmět	Vyučující	Ukončení	Kredity
PHDZ1	Filozofie pro doktorské studium I ¹⁾	J. Krob M. Picha	Z	10
RTDS07 PLDS07	Obscná metodologie ²⁾	I. Pospíšil J. Dohnal R. Madecki O. Šefčík	K	10

¹⁾ Kurz PHDZ1 ukončený zápočtem zajišťuje Katedra filosofie FF MU:

²⁾ Posluchači zapíší metodologický seminár podle zaměření disertační práce:

RTDS07 – literárněvědné zaměření

PLDS07 – jazykovědné zaměření

2. Cizí jazyk

Student musí prokázat jazykovou kompetenci na úrovni C1 Společného evropského referenčního rámce pro další světový jazyk (A, F, N, Š).

Požadovanou úroveň jazykové kompetence může student dosáhnout jedním ze tří možných způsobů:

- A. vystoupení s vlastním vědeckým příspěvkem v jednom ze stanovených jazyků na mezinárodní úrovni (5 kr.) a publikace odborného článku v tomtéž jazyce ve vědeckém sborníku nebo periodiku (5 kr.). Student splní požadovanou úroveň jazykové kompetence, získá-li tímto způsobem 10 kreditů.
- B. absolvování zkoušky z jednoho ze stanovených jazyků (4 kr.). Zkoušky organizuje CJV MU.

Kód	Předmět	Vyučující	Ukončení	Kredity
FADS01	Publikace v cizím jazyce	školitel	Z	5
FADS02	Referát v cizím jazyce	školitel	Z	5

(V případě prokázání jazykové kompetence podle varianty A se splněné aktivity studentovi současně započítají jako další odpovídající hodnotitelné položky FADS43 – FADS46).

3. Oborové předměty

I. Povinné předměty

A) Teoretické kurzy

Kód	Předmět	Vyučující	Ukončení	Kredity
FADS13	Areál a filologická studia	I. Pospíšil J. Gazda	Zk	10
FADS14	Literární komparatistika a genologie	J. Nechutová I. Pospíšil	Zk	10
FADS17	Teorie literatury	I. Pospíšil	Zk	10
FADS18	Světové literatury a světová literatura	I. Pospíšil	Zk	10

B) Příprava disertační práce

Kód	Předmět	Vyučující	Ukončení	Kredity
FADS25	Pramenné studium ¹⁾	školitel	Z	10
FADS21	Textová příprava I ²⁾	školitel	Z	10
FADS22	Textová příprava II ³⁾	školitel	Z	20
FADS55	Teze disertační práce	školitel	Z ⁴⁾	5
FADS56	Disertační práce	školitel	Z	25
FADS30	Doktorský seminář ⁵⁾	předseda obor. komise	Z	5

¹⁾ Student po dohodě se školitelem zapisuje opakovaně (nejvýše však 2x) v průběhu 1.-2. roku studia.

²⁾ kontrola a konzultace prací na doktorské disertaci. Student po dohodě se školitelem zapisuje opakovaně (celkem 4x) v průběhu 1.-4. roku studia.

³⁾ kontrola a konzultace prací na doktorské disertaci. Student po dohodě se školitelem zapisuje opakovaně od 5. roku studia.

⁴⁾ zápočet student získá na základě představení tezí disertační práce na doktorském semináři, organizovaném v každém semestru Ústavem slavistiky

⁵⁾ Doktorský seminář student povinně absolvuje nejméně 6x během studia (celkem 30 kreditů - předmět lze zapisovat opakovaně). Před ukončením studia je student povinen prezentovat na semináři teze disertační práce.

II. Volitelné předměty

Student je povinen úspěšně ukončit alespoň jeden volitelný kurz z aktuální oborové nabídky.

Kód	Předmět	Vyučující	Ukončení	Kredity
FADS12	Metodologické problémy sociálních věd a masmediálních studií	P. Fiala J. Holzer J. Pavelka	Zk	10
FADS15	Diachronní studium komunikativní funkce textu	I. Pospíšil	Zk	10
FADS16	Srovnávání věcných a uměleckých žánrů	I. Pospíšil J. Gazda	Zk	10

III. Publikace a účast na konferencích

Student je povinen získat alespoň 40 kreditů za odborné publikace a za vystoupení (referáty) na vědeckých konferencích⁷⁾

Kód	Předmět	Vyučující	Ukončení	Kredity
FADS43	Publikovaný odborný text v tuzemsku	školitel	Z	10
FADS44	Publikovaný odborný text v zahraničí	školitel	Z	20
FADS45	Referát na konferenci v tuzemsku	školitel	Z	10
FADS46	Referát na konferenci v zahraničí	školitel	Z	20

⁷⁾ Všechny kurzy v této kategorii lze zapisovat opakovaně.

IV. Zahraniční semestrální studijní pobyt

FADS05	Studijní stáž v zahraničí ⁸⁾		Z	20
--------	---	--	---	----

⁸⁾ Zahraniční semestrální studijní pobyt je povinný pro studenty prezenčního studia, pro studenty kombinovaného studia je předmětem volitelným. Lze zapisovat opakovaně.